

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησία. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32. 21 Φεβρουαρίου 1888

Ἡ ἐν Κορσικῇ Ἑλληνικὴ Αποικία

Συνέχεια: ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΙΒ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΚΑΡΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Τὸ χωρίον τῶν Καρυῶν εὐρίσκεται, ἀκόμη καὶ σήμερον, ἐπὶ τῶν αὐτῶν θεμελίων, ἐφ' ὧν κατὰ πρῶτον ὠκοδομήθη. Τινὲς μὲν τῶν οἰκιῶν ἀνωκοδομήθησαν ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπέστερον· αἱ περισσότεραι ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐκεῖναι αἱ ἴδιαι, αἵτινες πρώτην φορὰν ἐκτίσθησαν. Τὴν σήμερον ἐκ περισσοῦ ὑπάρχουσι ἐν Καρυαῖς μία Ἐκκλησία τῶν Ἑλλήνων, κειμένη εἰς τὴν δυτικὴν ἄκραν τοῦ χωρίου, καὶ μία ἄλλη τοιαύτη τῶν Λατίνων, κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν αὐτοῦ. Ἐν ἀστυνομίῳ, ἐν σχολεῖον ἀρρέων καὶ ἕτερον τοιοῦτο θηλέων, ἐν ταχυδρομίῳ μετὰ τηλεγραφεῖου, δύο βρύσεις, κείμεναι εἰς τὴν βόρειον ἄκραν τοῦ χωρίου, ἀποτελοῦσι τὸ σύνολον τῶν καθιδρυμάτων τῶν Καρυῶν.

Ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῶν Καρυῶν τὴν σήμερον ἀνέρχεται εἰς 1001 ψυχάς. Τούτων δὲ μόλις οἱ ἡμίσεις εἶναι Ἑλληνας, ἢ ἐξ Ἑλλήνων καταγόμενοι· οἱ ἐπιλοιποὶ ἡμίσεις εἶναι Κορσικανοί. Οἱ Καρυᾶται ἐν γένει εἶναι γεωργοί. Καλλιεργοῦσι δὲ τοὺς δημητριακοὺς καρπούς, τὴν ἀμπελον, ἧτις παράγει ἐξαίρετον οἶνον, καὶ τὰ ἐλαιόδενδρα.

Τὸ κλίμα τῶν Καρυῶν εἶναι ὑγιεινότατον. Τὸ χωρίον τοῦτο, κείμενον εἰς τὰ πλάγια δύο λοφίσκων, πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, τὸν μὲν χειμῶνα δέχεται ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀντανακλωμένας ἡλιακὰς ἀκτῖνας, τὸ δὲ θέρος τὴν δροσερὰν αὔραν τῆς θαλάσσης. Τούτου δ' ἕνεκεν τὸ ἑκατοντάβαθμον θερμόμετρον τὸν μὲν χειμῶνα οὐδέποτε κατέρχεται κατωτέρω τῶν 8°, τὸ δὲ θέρος οὐδέποτε ἀνέρχεται ἀνωτέρω τῶν 30° ἐν τῇ σκιᾷ. Ἐπι δὲ τὸ ἔδαφος τῶν Καρυῶν εἶναι κατωφερὲς καὶ παρῶδες, διόπερ, εἰς διάστημα δύο τριῶν ὥρων, μετὰ ραγδαίαν βροχὴν δὲν μένει οὐδ' ἴχνος ὑγρασίας ἐπ' αὐτοῦ.

ΤΟΜΟΣ ΚΕ'—1888.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱατροῦ κ. Σ. Μεταξᾶ, τὸ χωρίον τοῦτο δύναται νὰ καταστῇ ἀξιολογώτατος σταθμὸς ἀσθενῶν, εἰς ἀνάρρωσιν διατελούντων· ὡς ἐπίσης δύναται νὰ ἦναι σωτήριον τὸ κλίμα τοῦ χωρίου τούτου εἰς τὰς λεπτοφυεῖς καὶ ἐξησθενημένας κράσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ υποφέρωσι τὴν ψυχρότητα τοῦ χειμῶνος ἐν τοῖς βορείοις κλίμασιν. Ἐν γένει δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ἔχει πολλὰ καὶ καλὰ φυσικὰ προσόντα, τὰ ὅποια τότε μόνον θὰ γίνουσι γνωστὰ, ὅταν ἡ συγκοινωνία καταστῇ εὐκολωτέρα, καὶ ὅταν ὑπάρξουν ἄνθρωποι, οἵτινες νὰ θελήσουν νὰ τὰ ἐκμεταλλευθῶν. Ἡδὴ δ' ἀπὸ πολλοῦ γίνεται λόγος περὶ κατασκευῆς ἀποβάθρας καὶ λιμένος· ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν οὐδὲν θετικὸν καὶ βέβαιον φαίνεται.

Τὸ ἔαρ τῶν Καρυῶν εἶναι ἐξόχως ὥραϊον. Ἐδαφος ὑπὸ πυκνῆς καὶ δροσερωτάτης χλόης, ἀναμίχτου ὑπὸ παντοίων ἀνθέων, κεκαλυμμένον, ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, ἠδὲως θερμαίνουσαι καὶ ἀναζωογονοῦσαι τὴν φύσιν· κελυθώματα παντοίων πτηνῶν καὶ πληθὺς καλλικελάδων ἀψιδῶν· φλοίσβος θαλάσσης, βελάσματα ἀρνίων, ἦχοι ποιμενικῶν αὐλῶν... Ἄγνοῶ ἂν ὁ ἐπαγγελλούμενος παράδεισος θὰ περιέχῃ τι περισσώτερον τούτων!

Τρεῖς πηγαὶ παρέχουσι ὕδωρ τοῖς Καρυᾶταις, ἡ Μοργάνα, ἡ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Τούτων δὲ μόνη ἡ τοῦ Ἁγίου Πέτρου παρέχει ὕδωρ κατάλληλον εἰς πόσιν. Τῶν ἄλλων πηγῶν τὰ ὕδατα εἶναι πλήρη διαφόρων ἀλάτων.

Οἱ φίλοι τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ἀλειίας δύνανται ἐν Καρυαῖς νὰ ἰκανοποιηθῶσι κάλλιστα τὴν ὄρεξιν των. Κατὰ δὲ τὴν σύμφωνον μαρτυρίαν τῶν κυνηγῶν, ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ κυνηγίου αἱ περίξ πεδιάδες βριθοῦσι περδίκων, λαγῶν, ὄρτυκιῶν, περιστερῶν, τρυγόνων κλπ. Ἡ δὲ ἀλειία, εἴτε δι' ἀγκίστρου, εἴτε διὰ δικτύων, πάντοτε ἰκανῶς ἀνταμείβει τοὺς κόπους τοῦ ἀλειούτος.

Τὸ εἰς Καρυὰς δρομολόγιον εἶναι τὸ ἀκόλουθον. Συγκοινωνία μετὰξὺ Αἰακκίου καὶ Καρυῶν ὑπάρχει καθ' ἑκάστην. Περὶ ἐνάτην πρωϊνὴν ὥραν ἀναχωρεῖ ἐξ Αἰακκίου ἡ ταχυδρομικὴ ἀμα-

ξα, ἡ κατευθυνομένη εἰς Βίκω, καὶ φθάνει εἰς Σαγῶναν περὶ τρίτην ὥραν μ.μ. Ἐνταῦθα ἐτέρα ἀμαξά λαμβάνει τὸν ταξειδιώτην, τὸν ὁποῖον φέρει εἰς Καρυάς περὶ πέμπτην ὥραν μ.μ. Ἡ ἐξ Αἰακκίου μέχρι Σαγῶνας ὁδὸς εἶναι 37,636 μέτρων, ἡ δ' ἐκ Σαγῶνας μέχρι Καρυῶν 13,794. Μεταξὺ δὲ Σαγῶνας καὶ Καρυῶν, ἀνάμεσα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 38 καὶ 39 συνόρου, ὑπάρχει μικρὸς τις κολπίσκος, τὸν ὁποῖον οἱ Κορσικανοὶ ὀνομάζουσι *Scalo greco*. Λέγεται δ' ὅτι ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης ἀπεβιβάσθησαν οἱ πρῶτοι ἐν Κορσικῇ ἔλθόντες Ἕλληνες.

Ἰδιαίτερα ἦθη καὶ ἔθιμα παρὰ τοῖς σημερινοῖς Καρυάταις σχεδὸν δὲν ὑπάρχουσιν. Μέχρι πρὸ τριάκοντα περίπου ἐτῶν, ὡς λέγεται, οἱ Ἕλληνες οὗτοι διετήρουν εἰσέτι ἔθιμά τινα τῶν προγόνων των. Οὕτω δὲ, ὅταν ἀπέθνησκέ τις, τὸν ἐξήπλωνον κατὰ γῆς ἐπὶ τινος τάπητος εἰς τὸ ἰσόγειον τῆς οἰκίας καὶ ἐκεῖ αἱ γυναῖκες, περὶ τὸν νεκρὸν, ὀλοφυρόμεναι τὸν ἐμοιρολόγουν.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο ὑπάρχει καὶ παρὰ τοῖς Κορσικανοῖς ἀπαράλλακτα, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι πολλῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ὡσαύτως δ' ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς Κορσικανοῖς καὶ αἱ ἔμμισθοι μοιρολογήστριαι.

Τὸ δὲ ἐσπέρας τοῦ ἐνταφιασμοῦ, οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες τῶν πενθηφορούντων ἔφερον διάφορα ἐδέσματα εἰς τὸν τόπον, ἐνθα ἦτο ἐξηπλωμένος ὁ νεκρὸς, καὶ ἐκεῖ τρώγοντες πάντες ἁμοῦ ἐτέλουον τὴν λεγομένην *Συγχαωριάν*.

Αἱ τελεταὶ τῶν γάμων καὶ τῶν βαπτίσεων ὡσαύτως συνωδεύοντο ἄλλοτε ὑπὸ διαφόρων ἐθιμῶν μετενεχθέντων ἐκ Πελοποννήσου· ἀλλ' ἀπάντων τούτων ἀπωλέσθη σχεδὸν καὶ αὐτὴ ἡ μνήμη. Οὕτω, λόγου χάριν, λέγεται ὅτι μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου, ὅταν οἱ νεόνυμφοι ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν οἰκίαν, τότε ἀντὶ νὰ καθήσωσιν ἐπὶ καθεκλῶν ἢ ἀνακλίντρων, ἐκάθηντο ἐπὶ δύο σακκίων, ἅτινα ἦσαν πλήρη σίτου, οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ φίλοι αὐτῶν, ἐρχόμενοι εἰς χαιρέτησίν των, ἔθετον ἐν ὁποιοῦνδήποτε δῶρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἢ ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς νύμφης.

Οἱ ἀρχαῖοι ἀποικοὶ Ἕλληνες ἐώρταζον τὰς μεγάλας ἐορτάς των λίαν πομπωδῶς. Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ἄνδρες καὶ παιδία περιήρχοντο τὰς οἰκίας, ψάλλοντες τὰ ἐπὶ τούτῳ τραγούδια, τῶν ὁποίων ἡ ἀνταμοιβὴ ἦτο ἐν κέρασμα, ἐν λουκάνικον, ἢ μερικὰ τραγήματα. Τὴν δὲ ἡμέραν τῶν μεγάλων ἐορτῶν διωργάνιζον προχειρῶς διαφόρους διασκεδάσεις καὶ δημοσίους χοροὺς.

Ἄλλ' ἰδίως μετὰ μεγάλης πομπῆς ἐτελεῖτο ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα, τῆς ὁποίας ἔχνη διεσώθησαν μέχρι σήμερον. Τῇ Κυριακῇ, λίαν πρωΐ,

μετὰ τὴν διανομὴν τῶν λαμπάδων ὁ ἱερεὺς διὰ μέσου τεμαχίου χάλυθος, πυρίτου λίθου καὶ ὑσκάς ἤναπτε πυρᾶν, τουτέστι τὸ *Νέον φῶς*, τὸ ὁποῖον μετέδιδε τοῖς πιστοῖς διὰ τοῦ «*Λεῦτε λάβετε φῶς κτλ.*». Κατόπιν δὲ τούτων ἐξήρχετο τῆς Ἐκκλησίας ὄλος ὁ λαὸς μετὰ τοῦ Κλήρου καὶ ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγίνωσκεν ὁ λειτουργῶν ἱερεὺς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου καὶ ἔψαλλε, κατὰ τὸ σύνηθες, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη κτλ.*». Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ ἱερεὺς κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὴν σημαίαν τῶν ἀποίκων Ἑλλήνων, ἤρχετο πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ἐκκλησίας, αἰτίνες ἦσαν κλεισταί, καὶ ἔλεγεν:

— « Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης! »

Εἰς δὲ τις, ὁποιοσδήποτε, κεκρυμμένος ὄπισθεν τῶν θυρῶν, ἀπεκρίνετο ὡς ἐξῆς:

— « Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης; »

Ὁ ἱερεὺς δ' εἰς ταῦτα ἀποκρινόμενος ἔλεγεν:

— « Κύριος κραταῖος καὶ δυνατὸς ἐν πολέμῳ! »

Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης! »

Ὁ δ' ὄπισθεν τῶν θυρῶν κεκρυμμένος ἠρώτα καὶ πάλιν:

— « Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης; »

Τότε δ' ὁ ἱερεὺς παραβιάζων τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰσερχόμενος εἰς αὐτὴν ἔλεγεν:

— « Κύριος τῶν Δυνάμεων! Αὐτὸς ἐστὶν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης! »

Μετὰ δὲ τὴν μικρὰν ταύτην παράστασιν, ἤρχιζεν ἡ Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως καθὼς εἶναι διατεταγμένη εἰς τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς Ἀκολουθίας ὁ ἱερεὺς λαβὼν τὸ Εὐαγγέλιον, ἵστατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ καταλλήλῳ τόπῳ. Ἐρχόμενοι δὲ κατὰ σειρὰν οἱ χριστιανοί, ἠσπάζοντο τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν δεξιὰν τοῦ ἱερέως, ὁ δὲ ἱερεὺς ἠσπάζετο αὐτοὺς εἰς τὸ μέτωπον. Οὕτω δὲ ὁ μὲν πρῶτος, ἀσπασθεὶς τὸ Εὐαγγέλιον, ἵστατο πλησίον τοῦ ἱερέως, ὁ δὲ δεύτερος, ἀσπασθεὶς τὸ Εὐαγγέλιον, περιεπτύσσετο κατόπιν καὶ ἠσπάζετο τὸν παρὰ τῷ ἱερεῖ ἱστάμενον καὶ ἐλάμβανε θεσίν παρ' αὐτῷ· τοῦτ' αὐτὸ ἐποίει καὶ ὁ τρίτος, λαμβάνων θεσίν παρὰ τῷ δευτέρῳ καὶ οὕτω καθεξῆς. Οὕτω δὲ, τὴν ἡμέραν ἐκείνην, εὐρίσκετο ὅλον τὸ χωρίον παρατεταγμένον ἐν στρατιωτικῇ παρατάξει, ἔχον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἱερέα του. Οἱ ἀσπασμοὶ οὗτοι βεβαίως ἐγίνοντο διὰ τοῦ *Χριστὸς ἀνέστη*. — Ἀληθῶς ἀνέστη. Τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἔπρεπε νὰ λησμονηθοῦν τὰ μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν μίσση. Ἐτέρην σειρὰν τοιαύτην καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου λέγεται ὅτι ἀπετέλουσαν καὶ αἱ γυναῖκες ἐκ τοῦ

ἐτέρου μέρους. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐτελεῖτο κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, καὶ ἐν Ἀθήναις. ¹⁾ Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ πυροβολισμοὶ τοῦ Πάσχα θεωροῦνται ἀκόμη καὶ σήμερον παρὰ τοῖς Ἕλλησι τούτοις ὡς πρᾶγμα ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς μεγάλης ταύτης ἑορτῆς. Τούναντίον δ' ἡ συνήθεια τῶν κοκκίνων αὐγῶν σχεδὸν παντελῶς ἐξέλιπεν.

Περὶ τῆς ἐνδυμασίας ἀπὸ πολλοῦ ἤδη δὲν ἔχει τις νὰ παρατηρήσῃ τι ἰδιαιτέρον παρὰ τοῖς Ἕλλησι τῆς Κορσικῆς. Γυναῖκες, ἄνδρες καὶ παιδιά εἶναι ἐνδεδυμένοι τὴν σήμερον ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Κορσικανοί. Φαίνεται ὅμως ἐπὶ πολὺν χρόνον, δηλαδὴ μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, νὰ διετήρησαν τὴν ἐθνικὴν τῶν ἐνδυμασιῶν. Τὰ κυριώτερα μέρη τῆς ἐνδυμασίας ταύτης, καθόσον πληροφοροῦμεθα ἐκ τῆς ἀνωπύρου Ἱστορίας τοῦ La Ville Hurnois καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης, ἣτις εὐρίσκεται ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Αἰακκίου, ἦσαν τὰ ἐξῆς. Φέσι μεγάλο, καὶ βραδύτερον πῖλος Κορσικανικός, πλατὺ ζωνάρι ἴσως σελαχιῆκι καὶ φαρδύ βρακί, διὰ τοὺς ἄνδρας· διὰ δὲ τὰς γυναῖκας· Κοντὸ ὑποκάμισον, φουστάνι ἀπλοῦν, ζώνη πλατεῖα ὑποβαστάζουσα τοὺς μαστούς, κοντογοῦνι, καὶ κεφαλοδέσμος ἐκ χονδρῶ ὑφάσματος ²⁾.

Τοῦθ' ὅπερ δ' ἰκανῶς εἰσέτι σφίζεται παρὰ τοῖς σημερινοῖς Καρυάταις εἶναι ἡ ἑλληνικὴ φυσιογνωμία. Ὁ ἐπισκεφθεὶς διάφορα χωρία τῆς Κορσικῆς καὶ κατόπιν τὰς Καρυάς, εὐθὺς ὁμολογεῖ ὅτι οἱ Καρυᾶται Ἕλληνες καὶ κυρίως αἱ Ἑλληνίδες διαφέρουσι κατὰ τὴν φυὴν καὶ δέμας πολὺ τῶν ἄλλων Κορσικανῶν καὶ Κορσικανίδων. Φαίνεται δὲ ἡ ἐκ Πελοποννήσου ἐλθούσα γενεὰ αὕτη νὰ ἦτο φυσικῶς καλῆς καταγωγῆς. Εἰς ὑποστήριξιν δὲ τούτου μεταφέρω ἐνταῦθα τὰς ἀκολούθους μαρτυρίας ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγραφέων.

Οὕτω ὁ μὲν de Pommereul λέγει; «Les Grecs établis en Corse habitent Ajaccio, et leurs femmes qui sont d' un très-beau sang contribuent à en embellir le séjour.» ³⁾

Ἐτερος δὲ τις Γάλλος συγγραφεὺς τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἐν ἰδιαιτέρῳ του ἐπιστολῆ, λέγει περὶ τῶν ἐν Κορσικῇ ἀποίκων Ἑλληνίδων ὅτι «Elles

sont plus belles que les plus jolies Corses, plus vives que toutes nos Françaises ensemble.» ¹⁾

Ὁ δὲ C. de l' Eglise de Felix, νεώτερός τις συγγραφεὺς, λέγει περὶ τῆς ἐν Καρυαῖς ἑλληνικῆς ἀποικίας τὰ ἐξῆς·

«Ne différant des nous en rien par le coustume, Ils ont de leur pays conservé la coutume Et la religion. Rarement un hymen Méle leur sang au nôtre. Aussi par d'examen Suffit pour retrouver le type de leur race : Chez les femmes beauté; chez les hommes audace.»²⁾

Κατ' ἐμὴν δὲ παρατήρησιν, ἐκ τῶν φοιτησάντων εἰς τὸ Σχολεῖόν μου μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς ἐν Καρυαῖς ἑλληνικῆς ἀποικίας αἱ μαθήτριάι ὑπῆρξαν πολὺ εὐφυέστεραι τῶν μαθητῶν. Οἱ δὲ Καρυᾶται ἐν γένει εἶναι οἰκονόμοι, νηφάλιοι καὶ φίλεργοι. Τοῦθ' ὅπερ δὲ ἰδιαιτέρως παρετήρησα παρ' αὐτοῖς εἶναι ὅτι τὸ στρατιωτικὸν στάδιον ὄχι μόνον δὲν τοὺς τρομάζει, ἀλλὰ τούναντίον καὶ τοὺς προσελκύει, ὅπερ πολλάκις ἐκλέγουσι καὶ ὡς βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Σχεδὸν δὲ ὅλοι οἱ Καρυᾶται εἶναι καὶ εὐστοχώτατοι κυνηγοί

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

N. B. ΦΑΡΑΥΣ

ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Τὸ τηλέφωνον, εἰς ὃ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφευρέσεώς του οὐδεὶς σχεδὸν ἐπίστευεν, ἐντὸς ὀλιγίστων ἐτῶν ἐγένετο ὄργανον χρήσεως κοινοτάτης καὶ ἐνεκλιματίσθη ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, ἐξυπηρετοῦν πολλαπλᾶς αὐτοῦ ἀνάγκας. Ἦδη πᾶσα πόλις φιλοδοξεῖ νὰ ἔχῃ τὸ τηλεφωνικὸν αὐτῆς σύμπλεγμα. Ἡ συγκοινωνία τελεῖται καὶ ἀπὸ μεγάλων ἀποστάσεων, εὐχερῶς δὲ ἤδη συγκοινωνεῖ τις διὰ τοῦ τηλεφώνου μεταξύ Παρισίων καὶ Χάβρης ἢ μεταξύ Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν. Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἦτο ἀμφίβολον ἂν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ τηλεφωνικὴ γραμμὴ, ἔχουσα ἑκτασιν μεγαλύτεραν τῶν 40 χιλιομέτρων. Ἡ μεταξύ Βρυξελλῶν καὶ Ἀμβέρσης λειτουργοῦσα νῦν γραμμὴ ἔχει μῆκος 44 χιλιομέτρων. Αἱ πρῶται πόλεις, αἱ συνδεθεῖσαι τηλεγραφικῶς κατὰ τὸ 1836, ὑπῆρξαν ἡ Ἀμβέρση καὶ αἱ Βρυξέλλαι. Αὐταὶ αἱ ἴδιαι ἦσαν καὶ αἱ δύο πρῶται πόλεις, μεταξύ τῶν ὁποίων ἐδοκιμάσθη ἡ τηλεφωνικὴ συνεννόησις ἐν μακρυνῇ ἀποστάσει. Ἡ ἐνοῦσα νῦν τοὺς Παρισίους μετὰ τῶν Βρυξελλῶν τηλεφωνικὴ γραμμὴ ἔχει μῆκος 320 χιλιο-

1). Bl. G. Wheler Voyage, κλπ. ὡς ἐν τῷ τέλει τῆς Εἰσαγωγῆς, Τόμ. Β', σελ. 123.

2). Παράβαλε καὶ Description de la Corse κτλ. σελ. 77.

3). Encyclopédie κτλ par Diderot κλπ. Τόμ. Α', σελ. 698.—Καὶ Hist. de l' île de la Corse κτλ. Τόμ. Α', σελ. 122.

1) Description de la Corse κτλ. σελ. 76.

2). Souvenirs de la Corse κτλ., σελ. 67.